

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет права та міжнародних відносин
Кафедра міжнародного права, європейської та
євроатлантичної інтеграції

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор

з науково-методичної та
навчальної роботи

О.Б. Жильцов

2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Європейське право: Інститути та галузі права
Європейського Союзу**

для студентів

спеціальності	293 Міжнародне право
освітнього рівня	першого (бакалаврського)
освітньої програми	293.00.01 Міжнародне право

Київ – 2023

Розробник:

Грицак Ігор Андрійович, кандидат юридичних наук, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри міжнародних відносин та міжнародного права Факультету права та міжнародних відносин Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладач:

Грицак Ігор Андрійович, кандидат юридичних наук, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри міжнародних відносин та міжнародного права Факультету права та міжнародних відносин Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 293.00.01 Міжнародне право

_____ . _____ . 2021 р.

Гарант освітньої програми *Л.О. Тимченко* (Л.О. Тимченко)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин та міжнародного права Факультету права та міжнародних відносин
Протокол від « 09 » вересня 2021 року № 2.

Завідувач кафедри

міжнародних відносин та міжнародного права *В.М. Яблонський* (В.М. Яблонський)

Робочу програму перевірено

05 . 10 . 2021 р.

Заступник декана *А.Ю. Нашинець-Наумова* (А.Ю. Нашинець-Наумова)

Пролонговано:

на 2022/2023 н.р. *Грицак І.А.* (*Грицак І.А.*) «01» 09 2022р., протокол

№ 1

на 2023/2024 н.р. *Грицак І.А.* (*Грицак І.А.*) «01» 09 2023р., протокол

№ _____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). «__» _____ 20__ р., протокол

№ _____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). «__» _____ 20__ р., протокол

№ _____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
Європейське право	
<i>Вид дисципліни</i>	обов'язкова
<i>Мова викладання, навчання та оцінювання</i>	українська
<i>Загальний обсяг кредитів / годин</i>	4 /120
<i>Курс</i>	4
<i>Семестр</i>	7
<i>Кількість змістових модулів з розподілом</i>	2
<i>Обсяг кредитів</i>	4
<i>Обсяг годин, в тому числі:</i>	120
<i>Аудиторні</i>	56
<i>Модульний контроль</i>	8
<i>Семестровий контроль</i>	-
<i>Самостійна робота</i>	56
<i>Форма семестрового контролю</i>	Залік
Європейське право: Інституції та галузі права Європейського Союзу	
<i>Курс</i>	4
<i>Семестр</i>	7
<i>Обсяг кредитів</i>	2
<i>Обсяг годин, в тому числі:</i>	60
<i>Аудиторні</i>	28
<i>Модульний контроль</i>	4
<i>Семестровий контроль</i>	-
<i>Самостійна робота</i>	28
<i>Форма семестрового контролю</i>	Залік

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета – формування системних знань у галузі права Європейського Союзу через:

- з'ясування основних понять, визначень та інших складових права Європейського Союзу;
- передачу знань про явища і процеси євроінтеграційного характеру та про їх вплив на удосконалення національної правової системи.

Завдання:

- вивчення сутності і змісту правових явищ і процесів в Європейському Союзі;
- узагальнення та розширення знань студентів у галузі права Європейського Союзу;
- навчання студентів орієнтуватися в законодавстві Європейського Союзу.

3. Результати навчання за дисципліною

знати:

- основні поняття, визначення та інші складові права Європейського Союзу;
- сутність і зміст правових явищ і процесів в Європейському Союзі;
- тенденції розвитку Європейської Союзу та його правопорядку;

вміти:

- аналізувати сучасні явища і процеси в сфері європейських відносин і права;
- орієнтуватися в чинному законодавстві Європейського Союзу, працювати з першоджерелами;
- вміти висловлювати власну думку з питань європейської інтеграції та аргументувати її;
- знати й аналізувати міжнародно-правовий статус України як сторони в Угоді про асоціацію з Європейським Союзом та його державами-членами.

Відповідно до освітньої програми 293.00.01 «Міжнародне право» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 293 «Міжнародне право», дисципліна «Європейське право: Європейське інституційне право» забезпечує формування **таких компетентностей:**

ЗК-2 – Знання та розуміння сутності та особливостей міжнародного права, розуміння специфіки професійної діяльності.

ЗК-9 – Здатність працювати в міжнародному контексті.

ФК-2 – Вміння характеризувати природу та джерела зовнішньої політики держави, еволюцію підходів до формування та здійснення зовнішньої політики, принципи організації системи зовнішньої політики та функціонування інститутів зовнішньої політики.

ФК-5 – Уміння здійснювати юридичний аналіз та юридичну кваліфікацію явищ міжнародного життя на основі міжнародно-правових норм.

ФК-6 – Уміння надавати юридичні висновки й консультації з питань міжнародного права, національного права України та інших держав; визначати юридичні ризики тих або інших зовнішньополітичних або зовнішньоекономічних ініціатив, підбирати шляхи їхньої мінімізації.

ФК-9 – Уміння вести дипломатичне та ділове листування, працювати з міжнародними документами: договорами, актами міжнародних організацій тощо, – аналізувати їхній характер і юридичний статус, складати проекти й супровідну документацію українською й іноземними мовами.

ФК-10 – Уміння дотримуватися основних норм дипломатичного та ділового етикету, здатність враховувати фундаментальні особливості культури та менталітету представників іноземних держав.

ФК-11 – Уміння здійснювати ефективну комунікацію в мультикультурному середовищі (українською та іноземною мовою).

ФК-12 – Здатність характеризувати договірний та інституційний механізми правового регулювання європейської інтеграції; вміння аналізувати практику органів євроінтеграційних об'єднань, рішення Суду ЄС та національних судових установ держав-членів.

ФК-13 – Уміння розуміти особливості міжнародно-правових явищ, прогнозувати основні напрями розвитку міжнародного права.

Відповідно до освітньої програми 293.00.01 «Міжнародне право» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 293 «Міжнародне право», дисципліна «Європейське право: Європейське інституційне право» забезпечує формування таких **результатів навчання:**

УМ-8. Під керівництвом більш кваліфікованих та досвідчених фахівців готувати тексти законопроектів, порівняльних таблиць, проекти міжнародних договорів, пояснювальних записок та іншої супровідної документації, користуючись новими технічними досягненнями в інформаційній сфері.

ЗЗ-4. Представляти інтереси клієнта у судах України та третейських судах, утворених за законодавством України, а також у міжнародному комерційному арбітражі та міжнародних судових установах.

КОМ-2. На високому професійному рівні брати участь у фахових дискусіях із міжнародно-правових і загальноюридичних питань; поважати опонентів і їхню точку зору.

КОМ-3. Доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з актуальних питань міжнародного права.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Європейський Союз як результат європейської інтеграції. Правова та інституційна системи.

Тема 1. Європейські Спільноти, Європейський Союз.

Європейська інтеграція як закономірний розвиток глобалізаційних явищ і процесів. Європейська Спільнота вугілля і сталі (1951 р.), Європейська Економічна Спільнота (1957 р.), Європейська Спільнота з атомної енергії (1957 р.). Створення Європейського Союзу, його розширення та перспективи розвитку (1991р.- наш час).

Рекомендовані джерела: основні [1, 3, 4], додаткові [3, 4, 7 - 10].

Тема 2. Правова та інституційна системи Європейського Союзу.

Правова система ЄС. Первинне законодавство ЄС. Вторинне законодавство ЄС. Основні принципи права ЄС: принцип верховенства права ЄС; принцип субсидіарності та пропорційності; принцип прямої дії; принцип відповідальності. Судовий перегляд правових актів ЄС. Інституційна система Європейського Союзу. Основні інституції: Європейська Рада; Рада Європейського Союзу; Європейський Парламент; Європейська Комісія; Суд Європейського Союзу; Європейський центральний банк; Рахункова палата. Допоміжні інституції.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [2,3,8,9].

Змістовий модуль 2. Галузі права Європейського Союзу.

Тема 3. Правове регулювання внутрішнього ринку та інших сфер суспільного життя.

Вільний рух товарів у Європейському Союзі. Вільне пересування осіб. Свобода надання та отримання послуг. Свобода руху капіталу. Регулювання відносин цивільно-правового типу. Правове регулювання фінансових відносин в ЄС. Правові основи політики ЄС у сфері культури, освіти та наукових досліджень. Правове регулювання окремих галузей господарства. Правове забезпечення простору свободи, безпеки і правосуддя.

Рекомендовані джерела: основні [1-4], додаткові [1-3,5,7-9].

Тема 4. Галузі права Європейського Союзу

Корпоративне право ЄС. Конкурентне право ЄС. Податкове право ЄС. Митне право. Торговельне право. Трудове право. Екологічне право. Галузі права в цивільно-правових відносинах: контрактне право; право захисту споживачів; правове регулювання банкрутства; право інтелектуальної власності. Галузі права в фінансових відносинах: банківське право ЄС; страхове право ЄС; правове регулювання ринку цінних паперів у ЄС; інвестиційне право ЄС; бюджетне право ЄС. Правове регулювання окремих галузей господарства: енергетичне право; аграрне право; транспортне право; інтернет право. Правове забезпечення простору свободи, безпеки і правосуддя: адміністративне право; поліцейське право; кримінальне право; міграційне право. Правове регулювання державної допомоги в ЄС.

Рекомендовані джерела: основні [1-4], додаткові [1-3,7-9].

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин	
	денна форма	
	з	в
		у тому числі

		л.	с.	м.к.	Се мес тр. кон тро ль	с.р.
Модуль 1						
Змістовий модуль 1.						
<u>Змістовий модуль 1. Європейський Союз як результат європейської інтеграції.</u>						
Правова та інституційна системи.						
Тема 1. Європейські Спільноти, Європейський Союз.	12	2	2	1		5
Тема 2. Правова та інституційна системи Європейського Союзу.	19	4	2	1	5	5
Разом за змістовим модулем 1	31	6	4	2	5	10
Змістовий модуль 2.						
<u>Змістовий модуль 2. Галузі права Європейського Союзу.</u>						
Тема 3. Правове регулювання внутрішнього ринку та інших сфер суспільного життя.	11	2		1		4
Тема 4. Галузі права Європейського Союзу.	18	6	2	1	5	4
Разом за змістовим модулем 2	29	8	2	2	5	8
Усього годин	60	14	6	4	10	18

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1.		
Європейський Союз як результат європейської інтеграції.		
Правова та інституційна системи.		
1	Європейські Спільноти, Європейський Союз.	2
2	Правова та інституційна системи Європейського Союзу.	2
Змістовий модуль 2. Галузі права Європейського Союзу.		
3	Правове регулювання внутрішнього ринку та інших сфер суспільного життя.	0
4	Галузі права Європейського Союзу.	2
	Разом	6

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1.		
Європейський Союз як результат європейської інтеграції.		
Правова та інституційна системи.		
1	Європейські Спільноти, Європейський Союз.	2
2	Правова та інституційна системи Європейського Союзу.	2
Змістовий модуль 2. Галузі права Європейського Союзу.		
3	Правове регулювання внутрішнього ринку та інших сфер суспільного життя.	2
4	Галузі права Європейського Союзу.	2
	Разом	8

8. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Тема 1. . Європейські Спільноти, Європейський Союз.

Європейська інтеграція як закономірний розвиток глобалізаційних явищ і процесів.
Європейська Спільнота вугілля і сталі (1951 р.).
Європейська Економічна Спільнота (1957 р.).
Європейська Спільнота з атомної енергії (1957 р.).
Європейський Союз (1991р.- наш час).

Тема 2. Правова та інституційна системи Європейського Союзу.

Первинне законодавство ЄС.
Вторинне законодавство ЄС.
Основні принципи права ЄС: принцип верховенства права ЄС; принцип субсидіарності та пропорційності; принцип прямої дії; принцип відповідальності.
Судовий перегляд правових актів ЄС.
Інституційна система Європейського Союзу.
Основні інституції: Європейська Рада; Рада Європейського Союзу; Європейський Парламент; Європейська Комісія; Суд Європейського Союзу; Європейський центральний банк; Рахункова палата.
Допоміжні інституції.

Тема 3. Правове регулювання внутрішнього ринку та інших сфер суспільного життя.

Вільний рух товарів у Європейському Союзі.
Вільне пересування осіб.
Свобода надання та отримання послуг.
Свобода руху капіталу.
Регулювання відносин цивільно-правового типу.
Правове регулювання фінансових відносин в ЄС.
Правові основи політики ЄС у сфері культури, освіти та наукових досліджень.
Правове регулювання окремих галузей господарства.
Правове забезпечення простору свободи, безпеки і правосуддя.

Тема 4. Галузі права Європейського Союзу

Корпоративне право ЄС.
Конкурентне право ЄС.
Податкове право ЄС.
Митне право.
Торговельне право.
Трудове право.
Екологічне право.
Галузі права в цивільно-правових відносинах: контрактне право; право захисту споживачів; правове регулювання банкрутства; право інтелектуальної власності.
Галузі права в фінансових відносинах: банківське право ЄС; страхове право ЄС; правове регулювання ринку цінних паперів у ЄС; інвестиційне право ЄС; бюджетне право ЄС.
Правове регулювання окремих галузей господарства: енергетичне право; аграрне право; транспортне право; інтернет право.
Правове забезпечення простору свободи, безпеки і правосуддя: адміністративне право; поліцейське право; кримінальне право; міграційне право.
Правове регулювання державної допомоги в ЄС.

Завдання:

1. Вивчити сутність, зміст і тенденції явищ та процесів у:

- Європейській інтеграції та Європейських Спільнотах
- правовій та інституційній системах ЄС;
- правовому регулюванню внутрішнього ринку ЄС;
- інститутах та галузях права Європейського Союзу.

2. Узагальнити та розширити знання щодо:

- правової системи ЄС.;
- первинного і вторинного законодавства ЄС;
- основних принципів права ЄС;
- інституційної системи Європейського Союзу;
- вільного руху товарів у Європейському Союзі;
- вільного пересування осіб;
- свободи надання та отримання послуг;
- свободи руху капіталу;
- правового регулювання державної допомоги в ЄС;
- регулювання відносин цивільно-правового типу;
- правового регулювання фінансових відносин в ЄС;
- корпоративного права ЄС;
- конкурентного права ЄС;
- податкового права ЄС;
- митного права;
- торговельного права;
- трудового права;
- екологічного права.
- правових основ політики ЄС у сфері культури, освіти та наукових досліджень.
- правового регулювання окремих галузей господарства;
- правового забезпечення простору свободи, безпеки і правосуддя.

3. Навчитися критичному мисленню в процесі сприйняття, аналізу та узагальнень масиву інформації про:

- правову систему Європейського Союзу;
- інституційну систему Європейського Союзу;
- європейську інтеграцію.

Критерії оцінювання

Бал	Критерій
5	студент засвоїв теоретичний матеріал, який винесений на самостійну роботу, застосування для оформлення результатів самостійної роботи не тільки рекомендованої, а й додаткової літератури та творчого підходу; чітке володіння понятійним апаратом, теорією; вміння використовувати їх для виконання конкретних практичних завдань, розв'язання ситуацій. Оформлення результатів самостійної роботи повинно бути логічним та послідовним.
4	студент засвоїв теоретичний матеріал з відповідної теми який винесений на самостійну роботу, та наявне вміння орієнтуватися в ньому, усвідомлене застосування знань для розв'язання практичних задач; за умови виконання всіх вимог, які передбачено для оцінки "5 балів", при наявності незначних помилок

	або не зовсім повних висновків за одержаними результатами. Оформлення виконаного завдання з самостійної роботи має бути послідовним.
3	студент не повністю засвоїв тему для самостійного опрацювання не досконало володіє основними поняттями та положеннями навчальної дисципліни, невпевнено орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, непереконливо відповідає, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність знань.
1-2	студент не опанував навчальний матеріал з відповідної теми для самостійного опрацювання, не знає основних понять і термінів наукової дисципліни, не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове або логічне мислення.

9. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в письмовому вигляді з використанням роздрукованих завдань. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля.

Критерії оцінювання

Бал	Критерії
24-25	Студент вирішив всі завдання абсолютно вірно і повно дав відповіді на питання як теоретичного, так і практичного характеру. Логічно і послідовно аргументував і виклав свою точку зору.
20-23	Студент вирішив завдання з 1 помилкою, відповідь на питання містить повне розгорнуте, правильне та обґрунтоване викладення матеріалу, допущено 2-3 помилки при вирішенні практичних завдань.
15-19	Студент правильно і повно вирішив більшість, але не всі завдання, відповідь на запитання є не повністю аргументованою; допускає незначні неточності
10-14	Студент правильно вирішив половину завдань; думка викладена з порушенням логіки подання матеріалу. Студент правильно вирішив ситуацію, проте не зовсім слушно аргументує її, або враховує не всі, а деякі умови ситуації. Вирішує декілька завдань поверхнево.
5-9	Студент вирішив трохи менше половини завдань; може дати визначення юридичного поняття. Відповідь на запитання дає неповно і поверхнево.
0-4	Студент не вирішив більшість завдань або вирішив неправильно; відповіді на питання є неповними; неправильно обґрунтовує своє рішення.

Навчально-методична карта дисципліни

Разом: 60 год., із них: лекції – 16 год., семінарські заняття – 16 год., модульний контроль – 8 год., самостійна робота – 20 год.

Модулі (назви, бали)	Змістовий модуль 1. Європейський Союз як результат європейської інтеграції. Правова та інституційна системи. (67 балів)	Змістовий модуль 2. Галузі права Європейського Союзу. (67 балів)
-------------------------	--	---

Лекції (теми, бали)	1. Європейські Спільноти, Європейський Союз (1 бал)	2. Правова та інституційна системи Європейського Союзу. (2 бали)	3. Правове регулювання внутрішнього ринку та інших сфер суспільного життя. (2 б)	4. Галузі права Європейського Союзу (3 бали)	
семінарські заняття (теми, бали)	1. Європейські Спільноти, Європейський Союз (11 бал)	2/3 Правова та інституційна системи Європейського Союзу (11 б/11 б)	4. Правове регулювання внутрішнього ринку та інших сфер суспільного життя. (11 б)	5. Галузі права Європейського Союзу (11 б)	6. Галузі права Європейського Союзу. (11 б)
Самостійна робота	Самостійна робота (5 балів)		Самостійна робота (5 балів)		
Поточний контроль (вид, бали)	Модульна контрольна Робота 1 (25 балів)		Модульна контрольна Робота 2 (25 балів)		
Підсумковий контроль (вид, бали)	Залік (100 балів)				

10. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint-презентація), лабораторні роботи, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні*: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальних матеріалів: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

11. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів з дисципліни оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, розширення кількості підсумкових балів до 100.

Оцінка за кожний змістовий модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, за виконання індивідуальних завдань, за модульну контрольну роботу. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в електронному вигляді або з використанням роздрукованих завдань. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- *Методи усного контролю:* індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.
- *Методи письмового контролю:* модульне письмове тестування; реферат.
- *Методи самоконтролю:* уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- систематичність відвідування занять;
- своєчасність виконання навчальних і індивідуальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних і індивідуальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності;
- виконання тестових завдань.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти дисципліни (п. 10), де зазначено види контролю і кількість балів за видами. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано нижче у таблицях.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ з/п	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
			Кільк. одиниць	Макс. кількість	Кільк. одиниць	Макс. кількість
1	Відвідування лекцій	1	4	4	4	4
2	Відвідування семінарських занять	1	3	3	3	3
3	Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5
4	Робота на семінарських заняттях	10	3	30	3	30
8	Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25
	Макс. кількість балів за видами поточного контролю (МВ)	-	-	67	-	67
	Разом			134		
	Коефіцієнт			0,746		
	Підсумковий бал			100		

Шкала оцінювання

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно - відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання - незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу - досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення

12. Методичне забезпечення

Викладання навчальної дисципліни забезпечується сучасними технічними засобами навчання, які побудовані на новітніх інформаційно-комунікаційних технологіях (мультимедійний комп'ютер, мультимедійний проектор, інтерактивний комплекс SMART Board, авторські засоби мультимедіа).

На заняттях і під час самостійній роботі студентів використовуються методичні рекомендації щодо вивчення дисципліни, ілюстративні комп'ютерні дидактичні матеріали, які розроблені на кафедрі, а саме:

- Опорні конспекти лекцій.
- Навчальні посібники.
- Робоча навчальна програма.
- Збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.
- Презентації.

13. Рекомендована література

Основна

1. Основи права Європейського Союзу: навчальний посібник / Ковалів М. В., Тимчишин Т. М., Ніканорова О. В. - Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2020. 212 с.
2. Право Європейського Союзу : підручник / [Р. А. Петров (кер. авт. кол.), А. О. Вакуленко, Ван Елсуwege П. та ін.] ; за ред. Р. А. Петрова. – Вид. 9-те, змінене і допов. – Харків : Право,

2019. – 442 с.
3. Інституційна система ЄС : навч. посіб. / Л. Л. Прокопенко, О. М. Рудік, Н. М. Рудік. – Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2018. – 220 с.
  4. Європейське право: право Європейського союзу : підручник : у трьох кн. / за заг. ред. В. І. Муравйова. — К. : Ін Юре, 2015 — Кн. перша : Інституційне право Європейського союзу / В. І. Муравйов, О. М. Шпакович, О. М. Лисенко, О. В. Святун. — К. : Ін Юре, 2015. — 312 с.
  5. Право Європейського Союзу : підручн. / за ред. О.К. Вишнякова. – Одеса : Фенікс, 2013. – 883 с.
  6. Європейська інтеграція: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів та слухачів магістерської підготовки за напрямом «Державне управління» / Кол. авт.; за заг. ред. проф. І. А. Грицяка та Д. І. Дзвінчука. — Івано-Франківськ: Місто НВ, 2013. — 464 с.
  7. Грицяк І.А., Говоруха В.В., Стрельцов В.Ю. Модуль 1. Правова та інституційна основи Європейського Союзу: Підручник (З грифом МОН України) За заг. ред. М.Бойцуна, І. Грицяка, Я.Мудрого, О.Рудіка, Л.Прокопенка, В.Стрельцова. – Х.: Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2009. – 620 с. – (Серія «Бібліотека державного службовця у галузі європейської інтеграції»).

Додаткова

1. *Грицяк І.А.* Глобалізація як основа інтеграційних процесів // Вісник Академії митної служби України. Серія: “Державне управління”. Науковий збірник. - № 1 (1), 2009. – 140с. (С.5-13).
2. *Рудік О.М., Дзяд О.В.* Модуль 3. Спільні політики Європейського Союзу та їх значення для України: Начальний посібник / Common EU Policies and Their Significance for Ukraine: - Навч.пос./За заг.ред.М.Бойцуна, І.Грицяка, Я.Мудрого, О.Рудіка, Л.Прокопенка та В.Стрельцова. – К.: Міленіум, 2009. – 668 с.
3. *Гнидюк Н.А., Федонюк С.В.* Модуль 4. Розширення ЄС та досвід реформ країн Центрально-Східної Європи у контексті приєднання до ЄС / Expansion of ES and experience of reforms of countries of Centrally East Europe is in the context of tacking to ES: Навч. пос. / За заг. ред. М.Бойцуна, І.Грицяка, Я.Мудрого, О.Рудіка, Л.Прокопенка, В.Стрельцова. - К.:Міленіум,2009.–354с.
4. *Гнидюк Н.А., Стрельцов В.Ю.* Модуль 4. Розширення ЄС та досвід реформ країн Центрально-Східної Європи у контексті приєднання до ЄС : Робочий зошит до модуля / “EU Enlargement and reform experience of Central and Eastern Europe in the context of ecession to the EU”: Workbook - К.: Міленіум, 2009. – 44 с.
5. *Ніколас Мусис.* Усе про спільні політики Європейського Союзу / Пер. з англ. – К.: К.І.С., 2005. – XIV с. – 466 с.
6. *Грицяк І.* Європейська інтеграція в східноєвропейському та південному напрямках / І. Грицяк // Вісник НАДУ. - 2008. - № 1. – С. 5-14.
7. *Дайнен Д.* Дедалі міцніший союз: Курс євроінтеграції: Пер. з англ. // Навч. Посібник. - 2006.
8. *Марченко М.* Європейський Союз: Словник-довідник. – 2006.
9. *Мудрий Я.М.* Словник-довідник термінів з Європейської інтеграції / “Glossary of Terms on European Integration”. Словник. / За загальною ред. М.Бойцуна, Я.М.Мудрого, О.М.Рудіка. – К.: Міленіум, 2009. – 588 с.
10. *Грицяк І.А.* Право та інституції Європейського Союзу: Навч. посіб./ ; Нац. Акад. держ. упр. при Президентові України. -К.: К.І.С., 2006.

14. Інформаційні ресурси

1. Euroobserver <http://euobserver.com>
2. EurActiv <http://www.euractiv.com>
3. Бібліотека Міжнародного центру перспективних досліджень. Тема „Європейська інтеграція” . – <http://www.icps.kiev.ua/library>.

4. Вісник “УНІАН – Новини ЄС”: <http://unian.net/ukr/products/95/>
5. Довідник з європейської інтеграції <http://eu-directory.ea-ua.info/>
6. Європа в Інтернет: Веб-путівник: <http://www.knoweurope.net/demo/html/webdir.htm>
7. Загальна інформація про установи ЄС: <http://europa.eu.int/geninfo/info-en.htm>
8. Офіційний сайт Делегації Європейської Комісії в Україні, Молдові та Білорусі:
www.delukr.ces.eu.int
9. Офіційний сайт ЄС: http://europa.eu.int/index_en.htm (до англійської сторінки веб-сайту).
10. Сторінка новин EU News: http://europa.eu.int/news/index_en.htm
11. Урядовий портал. „Європейський вибір”:
http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=741034&cat_id=31455

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет права та міжнародних відносин
Кафедра міжнародного права, європейської та євроатлантичної інтеграції

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов
«   »   2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“Європейське право: Європейське інституційне право”

для студентів

спеціальності	293 Міжнародне право
освітнього рівня	першого (бакалаврського)
освітньої програми	293.00.01 Міжнародне право

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 1495/22

(підпис) (прізвище, ініціали)
«   »   2022 р.

Київ – 2022

Розробник:

Грицяк Ігор Андрійович, кандидат юридичних наук, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри міжнародних відносин та міжнародного права Факультету права та міжнародних відносин Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладачі:

Грицяк Ігор Андрійович, кандидат юридичних наук, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри міжнародних відносин та міжнародного права Факультету права та міжнародних відносин Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин та міжнародного права Факультету права та міжнародних відносин
Протокол від «09» вересня 2021 року № 2.

Завідувач кафедри

міжнародних відносин та міжнародного права

 (В.М. Яблонський)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 293.00.01 Міжнародне право
_____. _____. 2021 р.

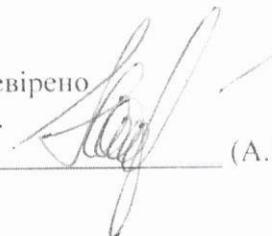
Гарант освітньої програми

 (Л.О. Тимченко)

Робочу програму перевірено

_____. _____. 2021 р.

Заступник декана

 (А.Ю. Нашинець-Наумова)

Пролонговано:

на 20 22 / 23 н.р. (Братко І.В.) «01» 09 2022 р., протокол № 1

на 20 / 20 н.р. ( ). « » 20 р., протокол №

на 20 / 20 н.р. ( ). « » 20 р., протокол №

на 20 / 20 н.р. ( ). « » 20 р., протокол №

на 20 / 20 н.р. ( ). « » 20 р., протокол №

на 20 / 20 н.р. ( ). « » 20 р., протокол №

на 20 / 20 н.р. ( ). « » 20 р., протокол №

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
Європейське право	
<i>Вид дисципліни</i>	обов'язкова
<i>Мова викладання, навчання та оцінювання</i>	українська
<i>Загальний обсяг кредитів / годин</i>	4 /120
<i>Курс</i>	4
<i>Семестр</i>	7
<i>Кількість змістових модулів з розподілом</i>	2
<i>Обсяг кредитів</i>	4
<i>Обсяг годин, в тому числі:</i>	120
<i>Аудиторні</i>	56
<i>Модульний контроль</i>	8
<i>Семестровий контроль</i>	-
<i>Самостійна робота</i>	56
<i>Форма семестрового контролю</i>	Залік
Європейське право: Європейське інституційне право	
<i>Курс</i>	4
<i>Семестр</i>	7
<i>Обсяг кредитів</i>	2
<i>Обсяг годин, в тому числі:</i>	60
<i>Аудиторні</i>	28
<i>Модульний контроль</i>	4
<i>Семестровий контроль</i>	-
<i>Самостійна робота</i>	28
<i>Форма семестрового контролю</i>	Залік

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета – формування системних знань про європейське інституційне право через:

- з'ясування основних понять, визначень та інших складових європейського інституційного права;
- передачу знань про вплив європейського інституційного права на національні правові системи.

Завдання:

- вивчення змісту явищ і процесів на Європейському континенті під впливом європейського інституційного права;
- узагальнення та розширення знань студентів з європейського інституційного права;
- навчання студентів орієнтуватися в європейському законодавстві.

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні поняття, визначення та інші складові європейського інституційного права;
- сутність та зміст явищ і процесів у європейському інституційному праві;
- тенденції розвитку європейського інституційного права;

- зміни адаптаційного характеру в національній правовій системі під впливом європейського інституційного права;

вміти:

- аналізувати сучасні явища і процеси в сфері міжнародних відносин та європейського інституційного права;

- орієнтуватися в європейському законодавстві, працювати з першоджерелами;

- вміти висловлювати власну думку з питань міжнародних відносин, європейської інтеграції та безпеки, аргументувати її;

- знати й аналізувати міжнародно-правовий статус України як країни-члена Ради Європи, ОБСЄ та інших міжнародних організацій.

Відповідно до освітньої програми 293.00.01 «Міжнародне право» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 293 «Міжнародне право», дисципліна «Європейське право: Європейське інституційне право» забезпечує формування **таких компетентностей:**

ЗК-2 – Знання та розуміння сутності та особливостей міжнародного права, розуміння специфіки професійної діяльності.

ЗК-9 – Здатність працювати в міжнародному контексті.

ФК-2 – Вміння характеризувати природу та джерела зовнішньої політики держави, еволюцію підходів до формування та здійснення зовнішньої політики, принципи організації системи зовнішньої політики та функціонування інститутів зовнішньої політики.

ФК-5 – Уміння здійснювати юридичний аналіз та юридичну кваліфікацію явищ міжнародного життя на основі міжнародно-правових норм.

ФК-6 – Уміння надавати юридичні висновки й консультації з питань міжнародного права, національного права України та інших держав; визначати юридичні ризики тих або інших зовнішньополітичних або зовнішньоекономічних ініціатив, підбирати шляхи їхньої мінімізації.

ФК-9 – Уміння вести дипломатичне та ділове листування, працювати з міжнародними документами: договорами, актами міжнародних організацій тощо, – аналізувати їхній характер і юридичний статус, складати проекти й супровідну документацію українською й іноземними мовами.

ФК-10 – Уміння дотримуватися основних норм дипломатичного та ділового етикету, здатність враховувати фундаментальні особливості культури та менталітету представників іноземних держав.

ФК-11 – Уміння здійснювати ефективну комунікацію в мультикультурному середовищі (українською та іноземною мовою).

ФК-12 – Здатність характеризувати договірний та інституційний механізми правового регулювання європейської інтеграції; вміння аналізувати практику органів євроінтеграційних об'єднань, рішення Суду ЄС та національних судових установ держав-членів.

ФК-13 – Уміння розуміти особливості міжнародно-правових явищ, прогнозувати основні напрями розвитку міжнародного права.

Відповідно до освітньої програми 293.00.01 «Міжнародне право» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 293 «Міжнародне право», дисципліна «Європейське право: Європейське інституційне право» забезпечує формування **таких результатів навчання:**

УМ-8. Під керівництвом більш кваліфікованих та досвідчених фахівців готувати тексти законопроектів, порівняльних таблиць, проекти міжнародних договорів, пояснювальних записок та іншої супровідної документації, користуючись новими технічними досягненнями в інформаційній сфері.

ЗЗ-4. Представляти інтереси клієнта у судах України та третейських судах, утворених за законодавством України, а також у міжнародному комерційному арбітражі та міжнародних судових установах.

КОМ-2. На високому професійному рівні брати участь у фахових дискусіях із міжнародно-правових і загальноюридичних питань; поважати опонентів і їхню точку зору.

КОМ-3. Доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з актуальних питань міжнародного права.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					амос гіна
		Аудиторна					
		Лекції	Семіна ри	Практ ичні	Лабор аторні		
Змістовий модуль 1. Європейське інституційне право							
Тема 1. Європейське інституційне право: поняття, становлення та розвиток.	2					6	
Тема 2. Право Ради Європи (РЄ), Організації з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ), інших міжнародних організацій.	4					8	
Модульний контроль.							
Разом	8					4	
Змістовий модуль 2. Забезпечення реалізації європейського інституційного права							
Тема 3. Інституції Ради Європи.	8					8	
Тема 4. Інституції Організації з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ).	2					6	
Модульний контроль.							
Разом	2					4	
Усього	0	4	4			8	

5. Програма навчальної дисципліни.

Змістовий модуль 1. Європейське інституційне право.

Тема 1. Європейське інституційне право: поняття, становлення та розвиток.

Поняття європейського інституційного права. Становлення європейського інституційного права в період після Другої світової війни. Розвиток європейського інституційного права в часи "холодної війни". Тенденції розвитку європейського інституційного права в умовах глобалізації та європейської інтеграції.

Рекомендовані джерела: основні [1], додаткові [3-5].

Тема 2. Право Ради Європи (РЄ), Організації з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ), інших міжнародних організацій.

Право Ради Європи. Організація з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ) та особливості правового регулювання її функціонування. Право інших міжнародних організацій в Європі: Європейська організація економічного співробітництва; Організація

економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР); Європейська асоціація вільної торгівлі; Центрально-європейська асоціація вільної торгівлі.

Рекомендовані джерела: основні [1-8], додаткові [2, 4].

Змістовий модуль 2. Забезпечення реалізації європейського інституційного права.

Тема 3. Інституції Ради Європи.

Основні органи: Комітет міністрів Ради Європи (Комітет міністрів); Парламентська асамблея Ради Європи (ПАРЄ). Судові інституції: Адміністративний трибунал РЄ; Європейський суд з прав людини (ЄСПЛ). Дорадчі органи: Венеціанська комісія; Конгрес Місцевих та Регіональних Влад.

Рекомендовані джерела: основні [1, 2], додаткові [1-4].

Тема 4. Інституції Організації з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ)

Зустрічі на найвищому рівні (Саміти); Рада Міністрів; Постійна Рада; Форум із співробітництва у галузі безпеки; Парламентська Асамблея; Секретаріат; Діючий Голова; Бюро з демократичних інститутів і прав людини; Верховний комісар у справах національних меншин; Представник ОБСЄ з питань свободи ЗМІ; Місії ОБСЄ (15); Координатор проєктів ОБСЄ в Україні.

Рекомендовані джерела: основні [3, 4], додаткові [4].

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

з/п	№	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		сього
				Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	
1		Відвідування лекцій	1	3	3	4	4	7
2		Відвідування семінарських занять	1	3	3	4	4	7
3		Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	2	10	15
4		Робота на семінарських заняттях	10	3	30	4	40	70
5		Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	50
		Макс. кількість балів за видами поточного контролю (МВ)			66		83	49
		Разом			149			
		Коефіцієнт			1,49			
		Підсумковий бал			100			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Тема 1. Європейське інституційне право

Поняття європейського інституційного права, його становлення та сучасні тенденції розвитку.

Тема 2. Право Ради Європи (РЄ), Організації з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ), інших міжнародних організацій.

Право Ради Європи.

Право Організації з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ).

Право інших міжнародних організацій в Європі.

Тема 3. Забезпечення реалізації європейського інституційного права.

Інституції Ради Європи,

Тема 4. Інституції Організації з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ).

ОБСЄ, інших міжнародних організацій в Європі.

Завдання:

1. Вивчити сутність, зміст і тенденції явищ та процесів у:
  - праві Ради Європи, ОБСЄ та інших міжнародних організацій в Європі;
  - інституціях Ради Європи, ОБСЄ та інших міжнародних організацій в Європі;
2. Узагальнити та розширити знання щодо:
  - права Ради Європи, ОБСЄ та інших міжнародних організацій в Європі;
  - інституцій Ради Європи, ОБСЄ та інших міжнародних організацій в Європі;
3. Навчитися критичному мисленню в процесі сприйняття, аналізу та узагальнень масиву інформації про:
  - європейське інституційне право;
  - забезпечення реалізації європейського інституційного права;

Критерії оцінювання

Бал	Критерій
5	студент засвоїв теоретичний матеріал, який винесений на самостійну роботу, застосування для оформлення результатів самостійної роботи не тільки рекомендованої, а й додаткової літератури та творчого підходу; чітке володіння понятійним апаратом, теорією; вміння використовувати їх для виконання конкретних практичних завдань, розв'язання ситуацій. Оформлення результатів самостійної роботи повинно бути логічним та послідовним.
4	студент засвоїв теоретичний матеріал з відповідної теми який винесений на самостійну роботу, та наявне вміння орієнтуватися в ньому, усвідомлене застосування знань для розв'язання практичних задач; за умови виконання всіх вимог, які передбачено для оцінки "5 балів", при наявності незначних помилок або не зовсім повних висновків за одержаними результатами. Оформлення виконаного завдання з самостійної роботи має бути послідовним.
3	студент не повністю засвоїв тему для самостійного опрацювання не досконало володіє основними поняттями та положеннями навчальної дисципліни, невпевнено орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, непереконливо відповідає, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність знань.
1-2	студент не опанував навчальний матеріал з відповідної теми для самостійного опрацювання, не знає основних понять і термінів наукової дисципліни, не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове або логічне мислення.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в письмовому вигляді з використанням роздрукованих завдань. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля.

Критерії оцінювання

Бал	Критерії
24-25	Студент вирішив всі завдання абсолютно вірно і повно дав відповіді на питання як теоретичного, так і практичного характеру. Логічно і послідовно аргументував і виклав свою точку зору.
20-23	Студент вирішив завдання з 1 помилкою, відповідь на питання містить повне розгорнуте, правильне та обґрунтоване викладення матеріалу, допущено 2-3 помилки при вирішенні практичних завдань.
15-19	Студент правильно і повно вирішив більшість, але не всі завдання, відповідь на запитання є не повністю аргументованою; допускає незначні неточності
10-14	Студент правильно вирішив половину завдань; думка викладена з порушенням логіки подання матеріалу. Студент правильно вирішив ситуацію, проте не зовсім слушно аргументує її, або враховує не всі, а деякі умови ситуації. Вирішує декілька завдань поверхнево.
5-9	Студент вирішив трохи менше половини завдань; може дати визначення юридичного поняття. Відповідь на запитання дає неповно і поверхнево.
0-4	Студент не вирішив більшість завдань або вирішив неправильно; відповіді на питання є неповними; неправильно обґрунтовує своє рішення.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль знань студентів у формі заліку з дисципліни “Європейське право: Європейське інституційне право”.

Навчальні досягнення студентів з “Європейське право: Європейське інституційне право” оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов’язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок на семінарських заняттях та під час виконання самостійної роботи. Завдання поточного контролю оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів.

Студент не допускається до заліку, якщо за результатами поточного контролю набирає менше 35 балів.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	90-100
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74

Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична карта дисципліни

Разом: 60 год., із них: лекції – 14 год., семінарські заняття – 14 год., модульний контроль – 4 год., самостійна робота – 28 год.

Тижден ь	I	I	I	II	V	I	V	VI	II	III	V	
Модулі (назви, бали)	Змістовний модуль 1 (66 б.)						Змістовний модуль 2 (83 б.)					
Лекції (теми, бали)	I +II, 26.		II, 16.		III+III , 26.		II+II V, 26.					
Семінарські заняття (теми, бали)	+I, 2 б.				II 11 б.		III+III , 22б.		I V+IV, 22 б.			
Самостійна робота (вид, бали)			5						10			
Поточний контроль (вид, бали)	МК 25 б.						МК 25 б.					
Разом	149											
Підсумковий контроль (вид, бали)	залік 100											

8. Рекомендовані джерела

Основні

1. Європейське право: право Європейського союзу : підручник : у трьох кн. / за заг. ред. В. І. Муравйова. — К. : Ін Юре, 2015 — Кн. перша : Інституційне право Європейського союзу / В. І. Муравйов, О. М. Шпакович, О. М. Лисенко, О. В. Святун. — К. : Ін Юре, 2015. — 312 с.

2. Міжнародний захист прав людини : навч. посіб. / Л.Р. Наливайко, К.В. Степаненко, Є.М. Щербина. – Дніпро : ДДУВС, 2020. – 260 с.

3. Флоренс Бенуа-Ромер, Гайнріх Клебес. Право Ради Європи // Видавництво К.І.С. - 2007. - 232 с.

4. Рада Європи. URL

http://wikiinfo.mdpu.org.ua/index.php?title=%D0%A0%D0%B0%D0%B4%D0%B0_%D0%84%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B8

5. Організація безпеки і співробітництва Європі URL <https://mfa.gov.ua/mizhnarodni-vidnosini/organizaciya-z-bezpeki-i-spivrobotnictva-v-yevropi>

6. Організація з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ). URL https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9E%D1%80%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F_%D0%B7_%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D0%B8_%D1%96_%D1%81%D0%BF%D1%96%D0%B2%D1%80%D0%BE%D

[0%B1%D1%96%D1%82%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%82%D0%B2%D0%B0_%D0%B2%D0%84%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D1%96](#)

7. Європейська організація економічного співробітництва. URL https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9E%D1%80%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F_%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D1%81%D0%BF%D1%96%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%B1%D1%96%D1%82%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%82%D0%B2%D0%B0_%D1%82%D0%B0_%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83

8. Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР). URL <http://www.ukrexport.gov.ua/ukr/info/links/eu/2135.html>

9. Європейська асоціація вільної торгівлі. URL https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%84%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B5%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%B0%D1%81%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F_%D0%B2%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%97_%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B3%D1%96%D0%B2%D0%BB%D1%96

10. Центральнo-європейська асоціація вільної торгівлі. URL https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A6%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%B%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%94%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B5%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%B0%D1%81%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F_%D0%B2%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%97_%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B3%D1%96%D0%B2%D0%BB%D1%96

11. STATE OF DEMOCRACY, HUMAN RIGHTS AND THE RULE OF LAW A security imperative for Europe, URL [file:///D:/adm/Downloads/024516GBR_Rapport%20SG%202016%20Interactif%20A4%20\(2\).pdf](file:///D:/adm/Downloads/024516GBR_Rapport%20SG%202016%20Interactif%20A4%20(2).pdf)

Додаткові

1. Попко Є. Основні тенденції розвитку права Ради Європи., URL <file:///D:/adm/Documents/%D0%92%D0%B8%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-2020-21/2021-2022/%D0%9C%D0%9F-%D0%86%D0%9C%D0%9F-4-%D0%84%D0%86%D0%9F/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%20%D0%A0%D0%B0%D0%B4%D0%B8%20%D0%84%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B8.pdf>

2. Свіда Т.О. Навчально-методичний посібник з дисципліни «Правові аспекти діяльності Ради Європи» для студентів за напрямом підготовки 8.030202 «Міжнародне право», спеціальність «міжнародне право». – 66 с. URL <https://www.google.com/search?q=%D0%A0%D0%B0%D0%B4%D0%B0+%D0%84%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B8+%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0&oq=%D0%A0%D0%B0%D0%B4%D0%B0+%D0%84%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B8+%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0&aqs=chrome..69i57.24416j0j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8>

3. Біла книга з міжкультурного діалогу «Жити разом у рівності й гідності». URL <https://www.google.com/search?q=%D0%A0%D0%B0%D0%B4%D0%B0+%D0%84%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B8+%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0&oq=%D0%A0%D0%B0%D0%B4%D0%B0+%D0%84%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B8+%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0&aqs=chrome..69i57.24416j0j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8>

3. Біла книга з міжкультурного діалогу «Жити разом у рівності й гідності». URL <https://www.google.com/search?q=%D0%A0%D0%B0%D0%B4%D0%B0+%D0%84%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B8+%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0&oq=%D0%A0%D0%B0%D0%B4%D0%B0+%D0%84%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B8+%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0&aqs=chrome..69i57.24416j0j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8>

3. Біла книга з міжкультурного діалогу «Жити разом у рівності й гідності». URL <https://www.google.com/search?q=%D0%A0%D0%B0%D0%B4%D0%B0+%D0%84%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B8+%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0&oq=%D0%A0%D0%B0%D0%B4%D0%B0+%D0%84%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B8+%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0&aqs=chrome..69i57.24416j0j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8>

4. Мудрий Я.М. Словник-довідник термінів з Європейської інтеграції / “Glossary of Terms on European Integration”. Словник. / За загальною ред. М.Бойцуна, Я.М.Мудрого, О.М.Рудіка. – К.: Міленіум, 2009. – 588 с.

5. Пархоменко Н.М. Гармонізація законодавства України з європейським та міжнародним правом: методи, етапи, види. URL https://scholar.google.com.ua/scholar?q=%D1%94%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B5%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D1%96+%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B8+%D0%BC%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D1%85+%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%BE%D1%81%D0%B8%D0%BD&hl=uk&as_sdt=0&as_vis=1&oi=scholar

Інформаційні ресурси

1. Euroserver <http://euobserver.com>
2. EurActiv <http://www.euractiv.com>
3. Бібліотека Міжнародного центру перспективних досліджень. Тема „Європейська інтеграція”. – <http://www.icps.kiev.ua/library>.
4. Вісник “УНІАН – Новини ЄС”: <http://unian.net/ukr/products/95/>
5. Довідник з європейської інтеграції <http://eu-directory.ea-ua.info/>
6. Європа в Інтернет: Веб-путівник: <http://www.knoweurope.net/demo/html/webdir.htm>
7. Загальна інформація про установи ЄС: Мht URL <p://europa.eu.int/geninfo/info-en.htm>
8. Офіційний сайт Делегації Європейської Комісії в Україні, Молдові та Беларусі: URL www.delukr.cec.eu.int
9. Офіційний сайт ЄС: URL http://europa.eu.int/index_en.htm (до англійської сторінки веб-сайту).
10. Сторінка новин EU News: URL http://europa.eu.int/news/index_en.htm
11. Урядовий портал. „Європейський вибір”: URL http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=741034&cat_id=31455